

Optimisme en feestgedruis overheersen bij twaalf-en-een-halfjarig jubileum

Op 16 september werd het twaalf-en-een-halfjarig bestaan van de Boer&Natuur ZWK in stijl gevierd in dorps huis Het Lutjehonk in Lettelbert. Een themaconferentie in de middag voor genodigden met daarin de presentatie van het boek *'t Is de boer een zorg* en een feestavond voor de leden gaven het jubileum cachet. Zowel tegenover de buitenwereld als de leden liet de vereniging zien in die twaalf en een half jaar een volwassen organisatie te zijn geworden.

Hoezeer het zelfbewustzijn onder de boeren als beheerders van landschap en natuur in de afgelopen jaren is gegroeid bleek tijdens de conferentie uit de inleiding van voorzitter Alex Datema. Hij bracht naar voren dat de boeren kiezen voor het landschap en verantwoordelijkheid willen nemen voor het behoud ervan. Om een halt toe te kunnen roepen aan de voortschrijdende aantasting van de houtsingelstructuur in het Westerkwartier, stelde hij voor de uitvoering van het landschapsonderhoud bij de agrarische natuurvereniging neer te leggen. De aanwezige gedeputeerde Van der Ploeg riep hij op om de vereniging hiervoor het vertrouwen en de ruimte te geven.

Wiebe van der Ploeg viel als hoofdspreker met de deur in huis met een uitgebreide schets van de gevolgen van het regeringsbeleid voor natuur en landschap in de provincie Groningen. De provincies zijn weliswaar nog met het Rijk in gesprek, maar de aangekondigde bezuinigingen dreigen gebiedsontwikkelingen, onder andere in Midden-Groningen en langs het Dwarsdiep, in de kiem te smoren. 'Geen leuk verhaal' somberde de gedeputeerde. De gevolgen zullen de komende jaren hoe dan ook zichtbaar worden bij het natuur- en ganzenbeheer. En ook ingrepen ten behoeve van structuurversterking (o.a. kavelruil) zullen onder de bezuinigingen te lijden hebben.

Ondanks zijn sombere schets toonde Van der Ploeg zich een optimist. De bezuinigingen gaan niet zo ver dat al het werk onmogelijk wordt gemaakt, maar dan moet het beleid wel om, benadrukte de gedeputeerde. De contouren van dit nieuwe beleid omschreef hij in zeven punten die al in de loop van de conferentie als 'De zeven stellingen van Lettelbert' de geschiedenis ingingen. Reden om ze hier te noemen:

1. De provincie moet meer overlaten aan de regio
2. Dit vooronderstelt zelfregelend vermogen en zelfwerkzaamheid van boeren en burgers in de regio
3. De uitvoering van de gebiedsontwikkeling moet eenvoudiger worden
4. Door creatief om te gaan met geldstromen (bijv. het koppelen van budgetten) kan de financiële ruimte efficiënter worden benut
5. Geld genereren met het landschap moet naar een hoger niveau worden getild
6. De betrokken partijen moeten vaker collectief zaken oppakken
7. Ten aanzien van haar nieuwe taken moet de provincie duidelijke keuzen maken

Van der Ploeg viel de eer te beurt het eerste exemplaar in ontvangst te mogen nemen van het boek dat door Boer & Natuur ZWK bij het jubileum is uitgegeven. Aan de hand van geschreven schetsen van de natuurlijke ontwikkeling van het gebied en portretten van bewoners, laat het boek zien dat het aanzien van het landschap in het Zuidelijk Westerkwartier tot op de dag van vandaag een zaak van de bevolking is gebleven. De titel van het boek, *'t Is de boer een zorg*, is ook het thema van de conferentie die gaat over de vraag of er een toekomst is weggelegd voor de landbouw in de streek.

De volgende sprekers op de sprekerslijst laten over die vraag geen twijfel bestaan. Gerard Teulings van MVO Nederland en Bram Prins, zelfstandig bedrijfsadviseur, komen met talloze voorbeelden van succesvolle bedrijven die het gesprek aangaan met de samenleving. 'Open je deuren, laat zien dat je er bent en wat je doet', houdt Teulings de aanwezige boeren voor. En Prins geeft aan dat getolereerd worden door de omgeving niet genoeg is: 'Zorg dat je gewenst wordt door de gemeenschap!' Prins voorziet in de komende jaren een 'regiotransitie' waarbij de landbouw steeds

meer zal integreren met andere bedrijfsactiviteiten op nieuwe markten voor recreatie, onderwijs, zorg en welzijn. Boeren zullen samenwerkingsvormen moeten zoeken waarmee deze nieuwe markten kunnen worden aangeboord, meent Prins.

Contact zoeken met de gemeenschap is ook het credo van directeur Hans van der Werf van de Rabobank tijdens de forumdiscussie. Hij noemt samenwerking 'the key to succes'. Gespreksleider Paul Tameling geeft dan tevens het woord aan de zaal en dan blijkt dat de inleiders de skepsis bij veel aanwezigen niet hebben kunnen wegnemen. Gedurende de afgelopen decennia is de boerenstand in het gebied als gevolg van schaalvergroting gedecimeerd. Aan dit autonome proces zullen kunstgrepen zoals bedrijfsverbreding en maatschappelijk verantwoord ondernemen geen substantieel tegenwicht kunnen bieden, luidt de kritiek. Aan de andere kant wordt vanuit de zaal ingebracht dat de innovatiebereidheid onder de boeren groot is en dat vernieuwing voldoende kansen biedt voor de toekomst.

Dat de landbouw de drager van het gebied en het landschap moet blijven wordt door geen van de aanwezigen betwist. Er is toekomst voor de landbouw in het Zuidelijk Westerkwartier concludeert gespreksleider Tameling optimistisch aan het eind van de discussie. Zijn conclusie wordt gedeeld door voorzitter Alex Datema die meent dat de grote tijd voor Boer en Natuur nog moet aanbreken. Hij ziet toekomst in een 'groene gebiedscoöperatie', een bundeling van krachten van diverse sectoren in de streek waarin landbouw en landschapsbeheer een hoofdrol zullen spelen.

De dag werd besloten met een uitbundige feestavond voor de leden, opgeluisterd met muziek, streekverhalen, een kampvuur en diverse activiteiten. Sensationeel was de nachtelijke boottocht op het Leekstermeer (in bootjes van de plaatselijke Scoutingclub) waarbij de varengasten werden getraceerd op een verhaal in de streektaal van verhalenvertelster Henny van der Laan. Al met al een viering in gepaste stijl van twaalf en een half jaar Boer & Natuur ZWK.